

Enhedslistens opfattelse er ikke, at man f.eks. i 1930'erne også lige måtte se gennem fingre med, hvad Hitler gjorde, for hvis man nu lavede sanktioner mod Hitler, kunne det jo være, at der var nogle tyske arbejdere, der blev arbejdsløse.

Vi synes, det er en fuldstændig absurd logik. Når man laver aftaler med nogen om menneskerettighederne, er det, for at menneskerettighederne skal overholdes, ellers skal man lade være med at lave aftaler. Jeg ville have mere respekt for hr. Peter Skaarup, hvis hr. Peter Skaarup kom med et forslag om, at den der dumme paragraf om, at Israel skal overholde menneskerettighederne, gled ud. Det ville være fair, for hvorfor skal den stå der, når den alligevel ikke bliver brugt til noget?

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Kl. 17.30

Den næste sag på dagsordenen var:

20) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 175:

Forslag til folketingsbeslutning om at gå imod, at der gives Tyrkiet en startdato for optagelsesforhandlinger med EU.

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.
(Fremsat 14/4 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Regeringen kan ikke støtte beslutningsforslaget. Jeg skal oplyse om, hvorfor vi ikke kan det.

Tyrkiet blev jo kandidatland i 1999. Som kandidatland vil Tyrkiet kunne tiltræde EU på

grundlag af de samme kriterier som andre kandidatlande, og der er jo andre lande end Tyrkiet, som er kandidatlande. Det indebærer, at EU-optagelsesforhandlinger kan indledes, når de politiske Københavnskriterier er opfyldt. Den beslutning blev truffet under den daværende regering på EU-topmødet i Helsinki, jeg tror, det var i december 1999.

Så besluttede Det Europæiske Råd i København i december 2002, at EU-topmødet i december 2004, altså december i år, på grundlag af Kommissionens rapport skal tage stilling til optagelsesforhandlinger med Tyrkiet. Denne rapport fra Kommissionen ventes til oktober. Når den foreligger, skal Det Europæiske Råd til december tage stilling til, om man på den baggrund kan starte optagelsesforhandlingerne.

På denne baggrund finder regeringen selvfølgelig, at der gælder de samme betingelser for Tyrkiet for indledning af forhandlinger, som for alle andre kandidatlande, hverken mere eller mindre. Tyrkiet er accepteret som kandidatland og skal derfor også bedømmes på egne resultater med hensyn til, om de opfylder de politiske Københavnskriterier.

Så skal man for en god ordens skyld lige være opmærksom på, at det at indlede forhandlinger ikke er det samme som at optage dem. Der vil som altid gå adskillige år med forhandlinger. Derefter vil der som ved de foregående udvidelser være forskellige overgangsordninger. Tyrkiet bliver altså ikke ligefrem medlem af EU i år, som man kan få indtryk af, når man hører på debatten.

Når og hvis Tyrkiet en dag optages i EU, vil det så også være et andet Tyrkiet. Det vil være et europæisk Tyrkiet, for til den tid vil ikke alene de politiske Københavnskriterier være opfyldt, men også de økonomiske kriterier. Der vil altså være en fri markedsøkonomi, som er i stand til økonomisk at samarbejde på lige fod med det øvrige Europa. Det vil sige, at det er et andet Tyrkiet, et europæisk Tyrkiet, vi får.

Der vil i dette tilfælde altså gå 10-15-17 år, men foreløbig afventer regeringen Kommissionens rapport, og før den foreligger, kan man jo egentlig ikke rigtig tage stilling til det.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Der er lige et kort spørgsmål fra hr. Peter Skaarup til udenrigsministeren.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Spørgsmålet går på, hvornår udenrigsministeren forventer, at der kommer et oplæg til beslutning. Hvornår skal man i EU træffe den endelige beslutning? Kan udenrigsministeren svare på det?

Mit andet spørgsmål går på, om det ikke gør indtryk på udenrigsministeren, at vi bredt hen over den europæiske offentlighed ser en stigende bekymring over, at Tyrkiet bliver optaget i EU med de konsekvenser, som det vil få. Det er jo ikke bare borgerlige partier, borgerlige regeringsledere, det er også socialdemokratiske regeringsledere rundt omkring i EU, der i stigende grad er bekymrede. Gør det slet ikke indtryk på regeringen i de drøftelser, man har med kollegerne, at der er den bekymring, og at det også er en bekymring, der bliver delt af mange borgere?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det er da klart, at EU-udenrigsministerkredsen løbende diskuterer situationen, overvejer situationen. Jeg havde det oppe på mit møde med den kommende hollandske formand for udenrigsministrene her tirsdag morgen.

Det, vi er enige om, er, at Tyrkiet er blevet accepteret som kandidatland i 1999 – man kan ikke løbe fra en sådan beslutning – og at man i december 2002 beslutter, at når de opfylder Københavnskriterierne, kan man indlede forhandlinger, og det at indlede forhandlinger er altså ikke det samme som at afslutte forhandlinger, som jo vil tage lang tid. Prøv at tænke på de lande, vi nu har optaget. Det har taget 10 år med de østeuropæiske lande, fra man startede forhandlingerne, til de kom ind, som de heldigvis er kommet den 1. maj i år.

Når hr. Peter Skaarup derfor spørger om, hvornår optagelsesforhandlinger starter, kan jeg sige, at det kan jeg ikke svare på. Jeg kan altså ikke svare på, hvornår der skal tages endelig stilling, men jeg kan godt svare på, hvornår optagelsesforhandlingerne starter. De starter i løbet af 2005, hvis Kommissionen og Rådet er enige om det.

Den endelige beslutning skal først træffes, når optagelsesforhandlingerne er afsluttet, og når der er indstilling til alle parlamenter om at optage Tyrkiet. I det tilfælde vil man vende tilbage til alle 25 landes parlamenter, som man jo gør ved optagelserne, men det vil altså vare mange år. Det vil ikke være inden optagelsesfor-

handlingerne. Til den tid kan man jo så tage stilling til det.

Kl. 17.35

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Som det måske er udenrigsministeren bekendt, har Socialdemokraternes tidligere formand og tidligere statsminister hr. Poul Nyrup Rasmussen udtrykt sig ret klart om det her forhold. Hr. Poul Nyrup Rasmussen har nemlig sagt til Politiken den 15. marts 2004, at der er en række bekymringer ved at optage Tyrkiet, at der kommer til at gå mere end en generation, før vi ser dem som medlemmer af EU, for Tyrkiet har stadig alvorlige problemer med menneskerettighederne og med deres retssystem, som det vil tage en ret lang årrække at få løst.

Er udenrigsministeren enig i de udtalelser fra hr. Poul Nyrup Rasmussen? Det er jo de udtalelser, som også fører frem til hr. Poul Nyrup Rasmussens konklusion: at man ikke i 2004 skal give en vurderingsdato eller en startdato for forhandlingerne.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Nu vil jeg ikke diskutere hr. Poul Nyrup Rasmussens udtalelser. Det er hr. Poul Nyrup Rasmussen, som for så vidt har bragt os i situationen, fordi han accepterede Tyrkiet som kandidatland i 1999. Jeg finder ikke, at det er relevant via hr. Peter Skaarup at diskutere med hr. Poul Nyrup Rasmussen. Det kan hr. Peter Skaarup gøre direkte med hr. Poul Nyrup Rasmussen, som jo er medlem af Folketinget.

Det, der er det væsentlige her, er, at problemer med menneskerettighederne er en del af det, der skal være løst. Reformerne skal være gennemført, og lovgivningen skal være på plads i Tyrkiet. Det bevæger sig da heldigvis fremad med en respekt for menneskerettighederne og en lovgivning, som sørger for, at de i praksis bliver respekteret.

Det er jo det, vi skal afvente Kommissionens rapport om, for at se om de politiske Københavnskriterier er på plads. De politiske Københavnskriterier rummer jo præcis menneskerettighederne og respekt for mindretallene, som altså også skal fremmes i forhold til kurderne.

Det alvorlige problem med menneskerettighederne er altså et af de problemer, der skal være løst, for at forhandlingerne kan komme i gang. Om det tager mere end en generation? Jeg

har jo netop fortalt om tidsspændet: Der er først optagelsesforhandlinger, så er der overgangsordninger, og indimellem kommer man faktisk tilbage til Folketinget, så vi behøver overhovedet ikke gejle stemningen op nu. Desuden kan optagelsesforhandlingerne afbrydes undervejs, hvis det viser sig, at Tyrkiet glider tilbage og ikke længere opfylder Københavnskriterierne. Det vil jo hele tiden blive overvåget af Kommissionen, fra forhandlingerne starter til de slutter. Sådan var det jo også med de nye medlemslande.

Lad os nu lade være med at eskalere den problematik. Der bliver masser af muligheder for at vende tilbage til det og sikre sig, at kursen er rigtig.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg var meget glad for at høre udenrigsministerens kommentar til beslutningsforslaget. Det var rart at høre, at ministeren er fast i mælet angående Tyrkiets mulighed for at starte optagelsesforhandlinger.

Nu står jeg med et læserbrev fra JydskeVestkysten, der er 2 dage gammelt, skrevet af tidligere konservativ minister Kent Kirk, kandidat til Europa-Parlamentet, som stærkt advarer mod at optage forhandlinger om Tyrkiets medlemskab. Han siger følgende:

»Selv med enighed om en ny forfatning vil det være forkert at indlede optagelsesforhandlinger med Tyrkiet. Der skal være en fælles historisk og kulturel samklang i befolkningerne, som det er tilfældet hos de øst- og centraleuropæiske lande, der nu er blevet en del af vores fællesskab. Det samme kan ikke gøres om hele Tyrkiet.«

Jeg vil gerne spørge, om udenrigsministeren er enig med sin partifælle i den bedømmelse.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Kent Kirk må selvfølgelig mene, hvad Kent Kirk mener. Der er plads til mange holdninger i Det Konservative Folkeparti som i Det Radikale Venstre, som jo også har forskellige holdninger til mange spørgsmål. Bl.a. Israelspørgsmålet før har der været forskellige opfattelser af i Det Radikale Venstre, som jeg ikke bragte frem over for fru Elisabeth Arnold, men det kunne jeg lige så godt have gjort. Så partier har mange holdninger; så vel Det Radikale Venstre som Det Konservative Folkeparti har mange holdninger.

Jeg har tilkendegivet, hvad der er den politiske linje. Den er, at Københavnskriterierne skal respekteres, at man har truffet beslutninger, som man naturligvis står ved, at vi ønsker et europæisk Tyrkiet og ikke et islamistisk Tyrkiet – det tror jeg at Europas fremtid og vores børn og børnebørns fremtid er sikret ved – og at vi erkender, at det er bedre at få Tyrkiet til at udvikle sig europæisk end islamistisk.

Det vil vi så holde øje med hele vejen, idet optagelsesforhandlingerne kan blive afbrudt, helt frem til optagelsen til sin tid er blevet accepteret i alle 25 nationale parlamenter, når optagelsesforhandlingerne er slut. Undervejs vil der hele tiden blive holdt øje med, at man bevæger sig i den retning, som er den europæiske, og at man er en del af det europæiske fællesskab, når man kommer ind i fællesskabet.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg går ud fra, at Det Konservative Folkeparti ligesom Det Radikale Venstre har en holdning til Tyrkiets medlemskab. Jeg håber ikke, at udenrigsministerens beskrivelse af hans holdning til Tyrkiets medlemskab blot var en regeringsholdning, som han tog på til lejligheden, og ikke en, som repræsenterer Det Konservative Folkeparti. Jeg går ud fra, at det er udenrigsministeren, der har ret til at repræsentere Det Konservative Folkeparti, og ikke Kent Kirk, når han skriver i JydskeVestkysten.

Kl. 17.40

Jeg vil gerne fortsætte med citaterne. Kent Kirk mener, at grænsen for EU's bæredygtighed er nået med optagelsesforhandlingerne med Rumænien og Bulgarien, og jeg vil gerne spørge, om det synspunkt er Kent Kirks helt alene, eller om det også er udenrigsministerens.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg synes faktisk ikke, der er grund til at stå her og diskutere Kent Kirk, for det, jeg har givet udtryk for, er naturligvis Det Konservative Folkepartis opfattelse. Kroatien er jo også kandidatland, og der er flere endnu, hele Balkan er der jo også. Skulle vi have et hul midt i Europa i forbindelse med Balkan? De lande har da også et medlemskabsperspektiv, for der står i Romtraktaten, at alle demokratier i Europa har et medlemskabsperspektiv.

Det, vi skal i gang med, og det har hr. Kent Kirk ret i, er, at på et eller andet tidspunkt skal vi

definere grænserne, så vi ikke foregøgler nogen, der ikke kan blive medlemmer, at de kan blive det. Personligt sætter jeg grænsen ved Rusland, for jeg mener ikke, at EU kan gå til Vladivostok, og jeg sætter også grænsen ved Middelhavet, for jeg mener ikke, Marokko kan betragtes som et europæisk land. Men Tyrkiet er blevet accepteret i europæisk sammenhæng. Beslutningen er truffet, og nu drejer det sig om, at det bliver et europæisk Tyrkiet, der til sin tid som enden på det hele bliver medlem. Det er den proces, der kan sættes i gang, hvis Kommissionen anbefaler det, og hvis man undervejs hele tiden sikrer sig, at udviklingen går i den europæiske retning.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så er der en kort bemærkning fra hr. Søren Søndergaard til udenrigsministeren.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Kan udenrigsministeren bekræfte, at det er utænkeligt at forestille sig, at Tyrkiet får en optagelsesdato, så længe der i Tyrkiet er politiske fanger af typen Leyla Zana?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Zanasagen vejer tungt, og det er derfor, vi hele tiden skal holde øje med, om både menneskerettighederne, mindretalsbeskyttelsen og mindretalsrettighederne bevæger sig i den retning. Det er forudsætningen for, at man kan komme ind, men det er også forudsætningen for, at optagelsesforhandlingerne kan starte. Der må ikke foregå tortur i fængslerne, hvis de forhandlinger skal starte, der må ikke ske menneskerettighedskrænkelser, hvis de skal starte, og det vil sige, at Tyrkiet kan ikke få en startdato for forhandlingerne, hvis menneskerettighederne krænkes, og hvis der foregår tortur i fængslerne.

Lovgivningen er på plads i meget vidt omfang, men det er jo Kommissionen, der skal fortælle os, om den er helt på plads. Det har jeg ikke overblik over, og det skal jeg heller ikke have overblik over, men jeg afventer Kommissionens rapport, og den vil naturligvis veje tungt. Men de ting, som hr. Søren Søndergaard drager frem, har også betydning for Kommissionens arbejde, og de vil også komme med i Kommissionens rapport.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg synes, det var et godt svar, men bare for at være helt sikker på, at jeg har forstået det rigtigt: Vi vil ikke opleve en dansk udenrigsminister ved navn Per Stig Møller foreslå, at Tyrkiet får en optagelsesdato, så længe en person som Leyla Zana sidder i fængsel i Tyrkiet.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Nu er der jo ikke tale om en optagelsesdato. Vi skal lige vende det om, for det er startdatoen for forhandlingerne, der er tale om, og det vil sige, at derefter går der mange år.

Det går ikke an at starte forhandlingerne, hvis der sker krænkelser af mindretallets rettigheder, hvis der foregår tortur, og hvis det fremgår af Kommissionens rapport, at menneskerettighederne ikke er opfyldt. Man skal ikke alene have lovgivningen på plads, man skal også implementere den i Tyrkiet. Men svaret er helt klart, at denne sag om Zana holder vi meget øje med, og jeg tror faktisk, den vil gøre det meget svært at få en rapport fra Kommissionen, der giver grønt lys for at starte forhandlingerne. Men jeg kan jo ikke stå her og forudsikre Kommissionens rapport, så lad os nu se.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Tak til ministeren. Så går vi over til ordførerrækken, og det er fru Charlotte Antonsen.

Charlotte Antonsen (V):

I tråd med det, ministeren sluttede med at sige, kan jeg starte med at fortælle, at Venstre heller ikke kan forudsikre, om man kan starte optagelsesforhandlinger til december. Vi får en rapport fra Kommissionen i oktober, den skal den nye Kommission tage stilling til, og så skal sagen på Ministerrådets dagsorden i december.

Rapporten skal være med til at klargøre, hvor langt Tyrkiet er kommet med hensyn til at leve op til Københavnskriterierne, som vi selvfølgelig har fokuseret meget på, når vi har talt om Tyrkiet. Vi ser naturligvis på, om menneskerettighederne bliver overholdt, men det har jo også betydning, om Tyrkiet har en velfungerende markedsøkonomi, der er i stand til at gennemføre EU's regler. Der stilles nogle økonomiske krav i forbindelse med optagelse i EU, for vi kan naturligvis ikke optage lande, der ikke er i stand til at efterleve de mange regler, som allerede i dag findes i EU.

Kl. 17.45

Vi kan ikke sige i dag, hvad konklusionen i Kommissionens rapport bliver, men vi kan se, at Europarådet for en måneds tid siden har offentliggjort en rapport om Tyrkiet, der viser, at der er sket betydelige fremskridt på menneskerettighedsområdet. Men heroverfor står nogle oplysninger fra Amnesty International om, at Tyrkiet måske nok på papiret og i lovgivningen gennemfører en række fornuftige tiltag i overensstemmelse med menneskerettigheder, minoritetsbeskyttelse osv., men at det stadig kniber med at gennemføre lovgivningen, og at der stadig foregår tortur i fængslerne. Vi har altså nogle modstridende rapporter om, hvordan landet ligger nu.

Det er klart, at vi som politikere er nødt til at indhøste viden fra Tyrkiet, før vi kan tage stilling til spørgsmålet om, hvornår der kan fastsættes en dato for starten af optagelsesforhandlingerne. Men uanset hvad man vælger med hensyn til at fastsætte en dato, siger det sig selv, at Tyrkiet ikke kan blive medlem af EU i morgen og heller ikke i overmorgen. Det er nok realistisk, at der vil gå 15-20 år, før Tyrkiet bliver reelt medlem af EU, dvs. næsten en menneskealder, så det ligger meget langt ude i fremtiden, alt efter hvordan situationen i Tyrkiet ser ud i forhold til i dag, og i den periode ønsker vi i Venstre, at EU bidrager til, at der sker en fornuftig økonomisk og politisk udvikling i Tyrkiet og dermed også bidrager til, at der sker en velstandsstigning i Tyrkiet, og at menneskerettighederne får fornuftige vilkår.

Hvis vi skal forsøge at se lidt ind i fremtiden, se frem til år 2025, vil det være et helt andet land, vi har med at gøre, sådan som tingene ser ud til at udvikle sig. Det vil være et land, som gennem en årrække har oplevet økonomisk fremgang, hvor der er mindre arbejdsløshed end i dag, og som også økonomisk vil have tilpasset sig på nogle punkter for at kunne handle frit med os i det indre marked. Med andre ord: Vi vil se et helt andet Tyrkiet.

Derfor er vi nok også lidt uenige med forslagsstillerne. Hvis vi ser et velfungerende og økonomisk langt mere velsitueret land om 20 år, eller hvor meget vi nu taler om, er det netop et spørgsmål, om der er så stor grund til bekymring for, om der kommer en hel masse tyrker til de andre europæiske lande. Jeg tror, det måske er en ubegrundet bekymring, for vi har jo set tidligere, når vi har udvidet EU med fattigere

lande, at vi ikke ser ret mange af deres indbyggere i de danske gader efterfølgende.

Hvis vi ser de 20 år frem i tiden, og økonomien i Tyrkiet er bedre til den tid, er tyrker altså ikke meget anderledes end alle mulige andre europæere. De er også hjemmefødninge ligesom danskerne, og derfor tror jeg, mange tyrker i den situation, hvor landet faktisk er kommet i en bedre tilstand, vil vælge at blive hjemme. Der vil måske endda være nogle tyrker her i Danmark, som vælger at rejse hjem, fordi de pludselig kan se, at der er en fornuftig økonomisk og politisk udvikling i deres oprindelige hjemland, som måske gør det mere attraktivt at rejse hjem frem for at blive i et land, hvor vi en gang imellem måske ikke behandler mennesker med et andet sprog helt pænt.

Jeg deler ikke forslagsstillerens bekymring, heller ikke selv om vi ser 20 år ud i fremtiden. Det er jo lidt mærkeligt at stå i Folketinget her i dag og diskutere, hvad der måske kan ske om 20 år, men på baggrund af de erfaringer, vi hidtil har haft med EU's udvidelser, deler jeg altså ikke Dansk Folkepartis bekymring.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Man kan jo være meget uenig om, hvorvidt Tyrkiet skal optages i EU eller ej, og Venstre mener åbenbart – sådan som jeg forstår fru Charlotte Antonsen og de argumenter, der er kommet frem – at Tyrkiet kan godt optages i EU.

Dansk Folkeparti mener derimod, at det skal Tyrkiet ikke. Der er mange argumenter for, hvorfor Tyrkiet ikke skal optages i EU, og dem kan man så strides om. Derfor har Dansk Folkeparti sådan set, netop for at give et grundlag at diskutere ud fra i debatten i dag, heller ikke stillet det sådan op, at Tyrkiet ikke nødvendigvis på et tidspunkt kan blive medlem af EU.

Kl. 17.50

Man kan strides om, hvorvidt man vil have Tyrkiet med eller ej, men vi har kun sagt, at Tyrkiet skal ikke allerede her i 2004 have en vurderingsdato og eventuelt også en dato for starten på forhandlinger om eventuel optagelse i EU, og derfor går mit spørgsmål til fru Charlotte Antonsen på: Kan Venstre ikke give det løfte, at her i 2004 vil regeringen ikke acceptere, at Tyrkiet får en vurderingsdato eller en eventuel dato for start på forhandlingerne? Det er i hvert fald en delkonklusion, som det kunne være interessant for os at kende, i og med at det i hvert fald er no-

get, som også mange af Venstres vælgere er meget optaget af.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Som jeg gjorde meget ud af i indledningen til min ordførertale, mener vi altså ikke, det giver mening at begynde at gisne om, hvordan landet ligger ved udgangen af 2004. Det vil være meningsløst at sætte Kommissionen til at skrive en stor rapport om, hvordan landet ligger i Tyrkiet, hvis vi allerede på forhånd har besluttet os for, at der ikke skal gives nogen dato. Tingene skal ske i den rigtige rækkefølge: Først undersøger vi sagen, og derefter konkluderer vi. Vi starter ikke med at konkludere og så først undersøge sagen bagefter.

Så vil godt sige en ting mere til hr. Peter Skaarup: Tyrkiet er kandidatland til EU. Det blev det i 1999, det er en realitet, og det vedstår vi selvfølgelig i Venstre. Men der er jo ikke nogen af os, der kan vide, om Tyrkiet nogen sinde bliver medlemsland, for det forudsætter faktisk, at man lever op til Københavnskriterierne om menneskerettigheder, og at man økonomisk er i stand til at efterleve alle EU's regler. De forudsætninger er altså utrolig centrale, og det er også det, der gør, at det bliver et andet Tyrkiet, vi optager den dag, det bliver fuldgældigt medlem.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg må desværre konstatere, at Venstre åbenbart ikke vil komme med klare meldinger. Der var engang, hvor Venstre havde et slogan, der hed, at Venstre ved man, hvor man har, men det kan i hvert fald roligt siges, at det ved man ikke om Venstre i denne sag.

Man kan høre diverse europaparlamentskandidater fra Venstre udtale sig i øst og vest. Nogle mener, Tyrkiet skal være medlem af EU, og andre mener det ikke – ja, de fleste mener vel i virkeligheden, at det ikke skal være medlem. Derfor kan man undre sig over, at Venstre kan have den holdning, at man ikke vil udelukke, at Tyrkiet skal have en dato for starten af optagelsesforhandlingerne her i 2004.

Vi må nok sige fra Dansk Folkepartis side, at det er meget skuffende, at man ikke kan støtte det beslutningsforslag, der ligger på bordet nu. Det handler jo netop ikke om, at Tyrkiet skal være medlem af EU, eller at Tyrkiet ikke skal være medlem af EU. Det handler udelukkende om det møde, der skal finde sted her i 2004, hvor

man skal melde, om man mener det ene eller det andet, og det er vel ikke for meget at forlange, at Venstre lader den skepsis, der er med hensyn til Tyrkiets medlemskab, komme sagen til gode og siger, at i hvert fald foreløbig kan Tyrkiet ikke blive medlem af EU.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg synes ellers, det er et meget klart svar, jeg har givet for Venstre i dag, nemlig at vi kan ikke konkludere noget, før vi har undersøgt sagerne. Jeg forstår slet ikke Dansk Folkepartis holdning. Hvorfor sætte de undersøgelser i værk, hvis man ikke vil afvente resultatet af undersøgelserne? Det er jo absurd. Det eneste grund til, at hr. Peter Skaarup har lagt op til debatten i dag, er vel nok, at vi snart har europaparlamentsvalg, for ellers tror jeg, hr. Peter Skaarup godt kunne have ventet til december på at få en afklaring.

Vi kan ikke konkludere, før vi har set resultatet af den undersøgelse, som er grundlaget for vurderingen af, om Tyrkiet kan blive medlemsland. Men vi har al mulig interesse her i Danmark i, at Tyrkiet fortsat orienterer sig mod Vesteuropa og ikke bliver vores fjende, så det vil i den grad være groft over for Tyrkiet – uanset hvad vores konklusion i øvrigt bliver – hvis vi siger til dem: Jamen vi gider slet ikke sætte os ind i sagen, vi vil konkludere allerede nu og slå ud med armene. Det er da en krigserklæring – måske ikke en blodig krigserklæring, men det kan da aldrig opfattes som andet end en krigserklæring mod et i øvrigt fredeligt naboland.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så er den næste ordfører hr. Jeppe Kofod.

Jeppe Kofod (S):

Da vores ordfører, hr. Claus Larsen-Jensen, ikke kan være til stede i dag, skal jeg holde ordførertalen på hans vegne:

Jeg vil først understrege, at Socialdemokratiet er enig i afvisningen af beslutningsforslaget, og at vi i øvrigt kan tilslutte os regeringens linje i denne sag.

Kl. 17.55

Da Danmark havde EU-formandskabet i 1993, fik vi i EU vedtaget Københavnskriterierne, så alle nye EU-lande bedømmes efter objektive og ligeværdige kriterier, før de kan begynde forhandlinger om EU-medlemskab. I de kriterier ligger jo meget vigtige spørgsmål omkring respekt for menneskerettigheder og demokrati,

som vi lægger meget vægt på i Socialdemokratiet. De ti nye EU-lande, som kom ind den 1. maj, samt Bulgarien og Rumænien har fulgt disse spilleregler. EU-landene gav i 1999 Tyrkiet de samme betingelser ved en beslutning i Det Europæiske Råd.

Under det danske formandskab i december 2002 fik Tyrkiet frist til udgangen af 2005 i forhold til de kriterier, og derfor handler det om EU's troværdighed som aftalepartner, når man diskuterer det her spørgsmål.

Lad mig understrege, at Socialdemokratiet står ved de indgåede aftaler, og derfor afventer vi selvfølgelig Kommissionens rapport, som kommer til efteråret, i oktober måned, før vi tager stilling til, om man skal indlede optagelsesforhandlinger med Tyrkiet, eller hvad der skal ske i denne sag.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):
Så er det hr. Peter Skaarup for en kort bemærkning, og derefter er det hr. Søren Søndergaard og fru Elisabeth Arnold.

(Kort bemærkning):

Peter Skaarup (DF):
Nu er det jo meget vigtigt, også fordi vi står foran et europaparlamentsvalg, at vide, hvor det egentlig er, Socialdemokraterne står. Derfor vil jeg spørge, om den ordførertale, som hr. Jeppe Kofod holdt, er ensbetydende med, at man afviser det synspunkt, som tidligere statsminister Poul Nyrup Rasmussen har, for sådan kan jeg næsten kun tolke det.

Det, hr. Poul Nyrup Rasmussen har sagt, er, at han ikke mener, at man skal give Tyrkiet en vurderingsdato og en eventuel dato for start på forhandlingerne om Tyrkiets eventuelle optagelse i EU her i 2004. Skal jeg forstå hr. Jeppe Kofods udtalelser her i Folketingssalen i dag sådan, at han er uenig med tidligere statsminister Poul Nyrup Rasmussen?

(Kort bemærkning):

Jeppe Kofod (S):
Jeg vil gerne understrege, at jeg er fuldstændig enig i den bekymring, som hr. Poul Nyrup Rasmussen er kommet med i offentligheden om menneskerettigheder, demokrati og Tyrkiets parathed i forhold til at starte optagelsesforhandlinger med EU.

Nu skal vi afvente Kommissionens rapport. Vi har en aftale, som blev indgået under det

danske EU-formandskab i december 2002. Den aftale står vi ved. Det er vigtigt både for EU's troværdighed over for Tyrkiet og omverdenen i det hele taget, at man står ved de aftaler, man har lavet. Nu må vi afvente Kommissionens rapport, og hvad Kommissionens vurderingerne er, og derefter tager vi stilling til spørgsmålet.

(Kort bemærkning):

Peter Skaarup (DF):

Hr. Jeppe Kofod svarede ikke på spørgsmålet. Hr. Jeppe Kofod blev spurgt: Er hr. Jeppe Kofod enig i, at Danmark i EU skal gå imod, at der i 2004 gives Tyrkiet en vurderingsdato og en eventuel dato for start på forhandlingerne om Tyrkiets eventuelle optagelse i EU? Det er det, den tidligere statsminister Poul Nyrup Rasmussen mener, og det er også det, han har sagt som spidskandidat for Socialdemokraterne til europaparlamentsvalget.

Betyder en stemme på Socialdemokraterne ved europaparlamentsvalg et en stemme for hr. Jeppe Kofods holdning om, at man ikke vil udelukke, at Tyrkiet skal have denne dato i 2004, eller betyder en stemme på Socialdemokraterne, at det er hr. Poul Nyrup Rasmussen, der har ret? Man må kunne give et svar.

(Kort bemærkning):

Jeppe Kofod (S):

Jeg kan se, at hr. Peter Skaarup bruger denne lejlighed til at føre valgkamp til Europa-Parlamentet. Det synes jeg sådan set er lidt tåbeligt.

Jeg vil gerne sige, som jeg sagde tidligere: Vi har en aftale om, at Kommissionen kommer med en rapport, hvori man vurderer, om Tyrkiet lever op til de forskellige Københavnskriterier. Derefter tager vi stilling til spørgsmålet om, hvornår der skal indledes optagelsesforhandlinger med Tyrkiet.

Det er meget klart, og derfor synes jeg, at vi skal tage den her debat igen efter oktober måned, når rapporten fra Kommissionen ligger; så kan vi tage diskussionen.

(Kort bemærkning):

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil bare høre, om det er Socialdemokratiets opfattelse, ligesom det er Enhedslistens opfattelse, at det er udelukket, og at vi vil sætte os imod, at Tyrkiet får en dato for optagelsesforhandlingernes start, så længe personer som Leyla Zana sidder fængslet i Tyrkiet.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg er fuldstændig enig med hr. Søren Søndergaard i, at vi ikke kan have, at man ikke lever op til Københavnskriterierne, som omhandler respekt for menneskerettigheder og demokrati. Det er klart, at det skal man leve op til, før man kan begynde at forhandle om medlemskab. Det er meget vigtigt, og det var derfor, at vi i den socialdemokratiske regering i 1993, da vi havde formandskabet, lavede de kriterier. Det er meget vigtigt for os, og derfor er det et afgørende spørgsmål.

Hr. Søren Søndergaard har fuldstændig ret i, at det er ét meget væsentligt aspekt, som også EU's kommissær for udvidelse har lagt vægt på og sagt, at det indgår i Kommissionens rapport. Jeg er da helt enig med hr. Søren Søndergaard i, at det ikke er noget, der ser kønt ud i forhold til at skulle starte optagelsesforhandlinger med Tyrkiet.

Kl. 18.00

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det, der alligevel generer mig en lille smule, er, at svaret ikke er helt klart. Det er jo rigtigt, at det er et blandt mange elementer, men er det et blandt mange elementer, som ikke er afgørende, eller er det i sig selv afgørende?

For os er det i sig selv afgørende. Vi mener ikke, at der skal startes optagelsesforhandlinger med Tyrkiet, så længe Leyla Zana sidder i fængsel. Sådan er det. Er det også Socialdemokratiets politiske linje?

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Søren Søndergaard, at vi afventer den rapport, der kommer fra Kommissionen, som vurderer det her.

Jeg er fuldstændig enig i det, hr. Søren Søndergaard siger, for selvfølgelig skal Tyrkiet leve op til Københavnskriteriet om respekt for menneskerettigheder. Der må ikke foregå tortur i fængslerne, og der er alle de andre ting, som er vigtige, det værdifælesskab, vi bygger vores EU-samarbejde på. Det synes jeg er vigtigt at understrege.

Når hr. Søren Søndergaard nævner den pågældende sag, synes jeg, det er korrekt at nævne den. Men jeg har også noteret mig, at den pågældende person har udtalt, at det bedste, der kunne ske, var, hvis man besluttede sig for i Det

Europæiske Råd at indlede optagelsesforhandlinger med Tyrkiet.

Det er jeg ikke enig i. Jeg synes, det er meget vigtigt, at man, før der kan indledes optagelsesforhandlinger, lever op til Københavnskriterierne. Det er vigtigt, at der ikke begynder at være forskel; man skal leve op til kriterierne. Det er afgørende for Socialdemokratiet, at man lever op til kriterierne, før man kan starte på så alvorlige en ting som at starte optagelsesforhandlinger med EU.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Jeg vil godt vende tilbage til spørgsmålet om den tidligere statsminister, hr. Poul Nyrup Rasmussens, udtalelser, for der er et andet aspekt, som jeg synes er væsentligt at få en kommentar til fra den socialdemokratiske ordfører.

Mener den socialdemokratiske ordfører, at det er et klogt signal at sende i forhold til den kamp, der foregår i Tyrkiet? Det er jo en kamp mellem fundamentalistiske kræfter og progressive kræfter, som er orienteret imod Europa, er det så klogt at sende et nølende signal med hensyn til, om Tyrkiet overhovedet kan komme med?

Når man ved, at et af de afgørende argumenter fra de progressive kræfters side er, at Tyrkiet har mulighed for at komme med i det europæiske samarbejde, hvis de lever op til kriterierne, er det så klogt at begynde at udvaske det signal? Er det ikke at give luft til de fundamentalistiske kræfter? Er det særlig klogt?

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Det udvikler sig efterhånden til en europaparlamentsvalgkamp i Folketingssalen!

Jeg vil bare sige til hr. Anders Samuelsen, at det er en balancegang. Det er utrolig vigtigt, at vi over for Tyrkiet gør opmærksom på de ting på demokrati- og menneskerettighedsområdet, som vi er utilfredse med. Det er utrolig vigtigt, at det gøres meget klart, at der er ting, der skal forbedres, før man overhovedet kan tale om at begynde de optagelsesforhandlinger og give Tyrkiet et medlemsperspektiv. Der skal gøres noget ved tortur i fængslerne, politiske tilfanger, tagelser og fængslinger osv.

Det er utrolig vigtigt og derfor den bekymring, som hr. Poul Nyrup Rasmussen er kommet med, for det er vigtigt, at vi her står meget fast

på nogle værdier, som vi har i det europæiske samarbejde.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Den udlægning er jeg sådan set enig i, men det var faktisk ikke det signal, hr. Poul Nyrup Rasmussen forsøgte at sende med den udmelding, han kom med. Det, han forsøgte at sende et signal om, var at han i bund og grund ikke troede på, at de på et tidspunkt kunne blive klar til at være med i det europæiske fællesskab. Det var det signal, der kom ud.

Er den socialdemokratiske ordfører enig i, at det er et kloget signal at sende i forhold til en kamp, der foregår i et land, hvor man forsøger at europæisere sig og forsøger at kvalificere sig og leve op til kriterierne? Er det kloget, at man midt i den kamp sender et signal om, at i øvrigt tror vi ikke rigtigt på, at det nogen sinde lykkes?

Er det rigtige signal at sende ikke netop det signal, som jeg sådan lidt forstår i bund og grund er det, den socialdemokratiske ordfører står for: Hvis I lever op til kriterierne, men selvfølgelig kun hvis, er det også klart, at I har vores opbakning til, at I skal være med i det europæiske fællesskab? Er det ikke det, der er det rigtige signal, og ikke det der mudrede signal?

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil meget gerne svare hr. Anders Samuelsen, men jeg synes egentlig ikke, det er særlig relevant at stå og diskutere, hvilke eventuelle signaler et medlem af Folketinget er kommet med i medierne. Jeg synes, at man skulle spørge det pågældende medlem om, hvad det er for nogle signaler, han har villet sende med de udtalelser, han er kommet med i medierne. Det vil jeg nødt til at tolke.

Så vil jeg sige til hr. Anders Samuelsen, at jeg deler fuldstændig hr. Anders Samuelsens bemærkninger om, at det er vigtigt, at vi gør alt, hvad vi kan for at støtte det tyrkiske civilsamfund, de demokratiske organisationer, menneskerettighedsgrupper, de folk, der kæmper for et demokratisk sekulariseret europæisk Tyrkiet. Det synes jeg er rigtig vigtigt, og jeg synes, det er vigtigt, at den pointe er hevet frem.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så går vi over i ordførerrækken. Den næste ordfører er hr. Ole Sohn.

Ole Sohn (SF):

Jeg skal blot sige, da vores ordfører på området ikke kan være til stede, at SF ikke kan støtte det af Dansk Folkeparti fremsatte forslag.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så bliver det fru Elisabeth Arnold som ordfører.

Elisabeth Arnold (RV):

Det Radikale Venstre kan ikke støtte det forslag fra Dansk Folkeparti, som vi diskuterer her.

Forslaget går ud på, at vi skal gå imod, at Tyrkiet skal have en startdato for optagelsesforhandlinger med EU. Det strider imod de aftaler, der er indgået med Tyrkiet om, at de, hvis de opfylder Københavnskriterierne, som jo er fastlagt allerede i 1993, skal have en startdato for forhandlingerne, og hvis de fuldstændig kan opfylde kriterierne og gennemføre de ting, som i øvrigt skal gennemføres for at kunne blive medlemmer af EU – gennemføre ændringer af de forskellige administrative systemer, overholde menneskerettighederne i alle led osv. osv. – kan de også blive medlemmer.

Det Radikale Venstre er tilhænger af, at Tyrkiet får præcis den samme behandling som andre ansøgerlande, der er europæiske. Det er præcis det, der er det karakteristiske for Tyrkiet. Det er et europæisk land, og de har altså også ret til at få den samme behandling som andre europæiske lande.

Derfor kan Det Radikale Venstre ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Ugbrevet A4 har haft en meningsmåling her for nyligt, hvor man har spurgt danskerne, om Tyrkiet bør optages i EU inden for en overskuelig årrække. Man spurgte også de radikale vælgere, og flertallet af de radikale vælgere sagde nej; det skulle Tyrkiet ikke.

Gør det ikke indtryk på fru Elisabeth Arnold – jeg kunne egentlig også have spurgt om det samme, hvis det var hr. Anders Samuelsen, der var ordfører – og på Det Radikale Venstre, at der er den udbredte skepsis over for det, som Det Radikale Venstre nærmest har gjort til en kongstanke, nemlig at Tyrkiet skal optages i EU?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Vi har det sådan med meningsmålinger, at vi naturligvis lægger vægt på dem, men det er nu alt-

så sjældent, at vi skifter mening på grund af meningsmålingerne.

Vi mener helt alvorligt, at Tyrkiet har fået et løfte fra EU helt tilbage i 1993, og de har fået det fornyet i 1999. Jeg har selv erfaring med Tyrkiet fra Europarådet og ved, at de kæmper internt i den tyrkiske indenrigspolitik for at få gennemført demokrati og blive en retsstat i alle led. Jeg er overbevist om, at det er en utrolig vigtig proces, vi sætter i gang ved at have forhandlingerne med Tyrkiet.

Vi må så tage den diskussion indbyrdes i vores eget parti. I vores egen medlemskreds er der ikke den store uenighed om, at Tyrkiet skal have mulighed for at forhandle sig til et medlemskab.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Vi må så leve med, at det ikke gør indtryk på fru Elisabeth Arnold, men jeg vil da godt stille et andet spørgsmål til Det Radikale Venstres ordfører:

Nu sad Det Radikale Venstre i regering med Socialdemokraterne på det tidspunkt i 1999, hvor man indledte den æra – hvis man vil kalde den det, det mener vi ikke det er, men det mener Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre – at Tyrkiet kunne blive optaget i EU på et tidspunkt.

Man kan vist roligt sige, at tidligere statsminister hr. Poul Nyrup Rasmussen har givet den beslutning fra 1999 et skud for boven med de udtalelser, han er kommet med, nemlig at Tyrkiet ikke skal kunne blive medlem og ikke skal kunne få nogen vurderingsdato i 2004. Føler fru Elisabeth Arnold, at den tidligere statsminister har svigtet det grundlag, som SR-regeringen havde, nemlig at Tyrkiet på et tidspunkt skulle være medlem af EU?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Som mange andre i det politiske landskab har jeg været forundret over de udtalelser, som den tidligere statsminister, hr. Poul Nyrup Rasmussen, er kommet med angående Tyrkiets medlemskab.

Jeg har jo også fulgt med i debatten herhjemme, deltaget i mandatgivning i Europaudvalget og har været med til at puffe på i den retning, at Tyrkiet skulle have mulighed for at søge om medlemskab. Derfor kan jeg kun sige, at jeg er forundret og også lidt skuffet, og det harmonerer altså ikke med den linje, som Det Radikale

Venstre gerne vil lægge. Det må vi så blot konstatere.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så er der ikke flere spørgsmål til fru Elisabeth Arnold. Så går vi videre i ordførrækken, vi springer lige lidt tilbage, fru Charlotte Dyremose som ordfører.

Kl. 18.10

Charlotte Dyremose (KF):

Da den konservative ordfører, fru Gitte Seeberg, ikke kan være til stede, skal jeg på Det Konservative Folkepartis vegne sige følgende:

I lighed med regeringen kan Det Konservative Folkeparti naturligvis heller ikke støtte beslutningsforslaget. Foreløbig afventer vi Europakommissionens statusrapport vedrørende Tyrkiet. Den kommer til efteråret, hvorefter EU-topmødet i december i år skal drøfte den.

Som udenrigsministeren påpegede, fik Tyrkiet status som kandidatland på topmødet i Finland i 1999 under den tidligere regering. Hvor når der i givet fald kan indledes optagelsesforhandlinger, står stadig hen i det uvisse. I første omgang skal Tyrkiet opfylde de såkaldte Københavnskriterier fra 1993, før man kan tage stilling.

Hvis man når så vidt, at der kan indledes forhandlinger, vil der under alle omstændigheder gå mange år, før der kan tages endelig stilling til Tyrkiets forhold til EU.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Der er lige et enkelt spørgsmål her fra hr. Peter Skaarup.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det viser sig, at en af De Konservatives europaparlamentskandidater, Kent Kirk, ikke mener, at Tyrkiet skal være medlem af EU. Der er også en undersøgelse, som Ugebrevet A4 har lavet, der viser, at kun 38 pct. af de konservative vælgere ønsker, at Tyrkiet skal være medlem af EU inden for en overskuelig årrække, 56 pct. er imod.

Gør det ikke indtryk på fru Charlotte Dyremose, at der er så udbredt modstand langt ind i De Konservatives rækker mod et eventuelt medlemskab af EU?

Hvordan vil de eller det konservative medlem, der eventuelt måtte blive valgt ved europaparlamentsvalget, agere? Vil man arbejde for, at Tyrkiet skal være medlem af EU, eller vil man det modsatte?

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg skal forsøge at gøre mit bedste på fru Gitte Seebergs vegne.

Situationen er jo, som jeg også læste op i talen, den, at der under alle omstændigheder vil gå lang tid, før man kan tage stilling til Tyrkiet, og det kommer bl.a. an på den statusrapport, som først kommer til efteråret, og som der derfor ikke kan tages stilling til inden EP-valget, der jo som bekendt er i juni måned.

Til udtalelsen fra hr. Kent Kirk: Hr. Kent Kirk har naturligvis lov til at sige, hvad han mener.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Ja tak. Så går vi over i ordførrækken. Så er det hr. Søren Søndergaard.

Søren Søndergaard (EL):

Spørgsmålet om Tyrkiets medlemskab er jo bestemt rykket længere op på dagsordenen i den senere tid, dels fordi udvidelsen for alvor har taget fat i EU, dels fordi Tyrkiet har gennemført en række reformer for at komme tættere på medlemskab.

Enhedslistens holdning er, at der skal være en balance mellem to synspunkter. På den ene side tilhører vi ikke dem, der mener, at Tyrkiet skal holdes uden for Europa, fordi Tyrkiet er et muslimsk land. Vi har faktisk ikke noget problem med at forestille os et land, som både er muslimsk og demokratisk. Vi tilhører på den anden side heller ikke dem, der føler sig ansporet til at droppe nogle af kravene til Tyrkiet om demokratiske reformer for at få landet ind i EU i en ruf. Der skal både bevares høje standarder i EU, ligesom presset ikke må tages af Tyrkiet.

Når det så er sagt, så er der mange grunde til, at Tyrkiet ikke i dag kan betragtes som et demokratisk land. Der er militærets indflydelse, der er undertrykkelsen af kurderne, der fortsat finder sted, og vi har for nylig et meget konkret vidnesbyrd om, at der er et pænt stykke igen. Det var, da Leyla Zana sammen med en række andre politikere fik forlænget deres domme fra 1984, og hvor det oven i købet var den samme dommer, der i 1984 havde dømt dem, der gentog dommen. Det er rene politiske domme, der havde at gøre med deres kurdiske baggrund, og de blev altså stadfæstet og forlænget. Det er absurd, det er rystende, og det er uacceptabelt.

Et andet problem er, at nok har Tyrkiet gennemført en række reformer, men er de også til-

strækkelige, og bliver de reformer, der er vedtaget, rent faktisk også ført ud i livet?

Vi kan konstatere, at der i 2003 blev lukket 8 aviser og 14 tidsskrifter. Det er jo trods alt en sjat i et land, hvis det er demokratisk.

Vi kan konstatere, at der fandt 818 tilfælde af tortur sted, og mange andre overgreb fremgår af offentligt tilgængelige lister. Det er sket, selv om Tyrkiet for længe siden har hævdet, at tortur nu var afskaffet, og at tilfælde ville blive retsforfulgt, men det sker ikke.

Kl. 18.15

I den konkrete tekst, Dansk Folkeparti har fremlagt, er der jo nogle gode ting i bemærkningerne, men der er bestemt også noget, vi ikke kan være enige i.

Vi sætter stor pris på, at Dansk Folkeparti nu vender sig klart mod tortur i Tyrkiet, det synes vi er positivt, og vi sætter også pris på, at Dansk Folkeparti sætter lys på de berygtede F-type fængsler. Det er ikke noget, Dansk Folkeparti tidligere har gjort, men respekt for det. Vi sætter pris på ordene om, at der ikke skal være straffrihed, når politi- og militærfolk begår overgreb, men problemet er, at det her blandes sammen med betragtninger om, hvorvidt Tyrkiet nu også ligger inden for Europa, og den meget antiislamske tone, der generelt anlægges.

Under alle omstændigheder synes vi, at det er fuldstændig uklogt at lægge begrænsninger på, hvor store fremskridt et land kan gøre med hensyn til demokratiske reformer. Derfor er vi imod forslaget om, at der træffes en beslutning nu om, at Tyrkiet ikke i 2004 kan få en startdato med henblik på forhandling om medlemskab af EU.

Vores opfattelse er, at vi helt frem til målstrengen skal arbejde konstruktivt for, at Tyrkiet kommer så langt som muligt i den demokratiske udvikling, og så må der på det tidspunkt tages stilling til det.

Under alle omstændigheder er det også vores opfattelse, at den dag, hvis den måtte komme, hvor Tyrkiet står til at skulle optages i EU – og der går jo utvivlsomt mange år, også selv om de får en startdato nu – så er det jo noget, der må vedtages efter en demokratisk beslutning blandt den tyrkiske befolkning.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg vil sige, at vi sådan set både er glade og måske lidt skuffede for Enhedslistens holdning til denne her sag.

Vi er egentlig glade for, at man i den retorik og i de udsagn, man kommer med fra talerstolen her i dag, i virkeligheden, som jeg hører det, synes, at forslaget er rigtigt, men at man så ender med den konklusion, der betyder, at man rent faktisk vil give tilladelse til, og det er jo konsekvensen af ikke at støtte forslaget, at Tyrkiet kan få en vurderingsdato og en eventuel dato for svaret på forhandlingerne, synes jeg er noget grotesk.

Det bygger vi jo på en række af de ting, som vi også har nævnt i bemærkningerne, og som hr. Søren Søndergaard egentlig selv også har givet ammunition til, nemlig at behandlingen af politiske modstandere jo er meget dårlig i Tyrkiet. Det tror jeg roligt vi kan blive enige om.

Der ville jeg spørge hr. Søren Søndergaard, om det ikke også gør indtryk på Enhedslisten, at Tyrkiet befinder sig på en meget dårlig plads, når vi ser på korruption.

Det ser på den liste, som Transparency International, der beskæftiger sig med korruption, har, ud til, at Tyrkiet er et af de værste lande overhovedet, når det gælder korruption. Gør det slet ikke indtryk på Enhedslisten, at man måske dermed, hvis man ikke støtter det her forslag, giver Tyrkiet lov til at blive medlem af EU på et tidspunkt, hvor vi får meget svært ved at se, at Tyrkiet kan rette op på mange af de ting, som Enhedslisten også mener er problemer i Tyrkiet?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg må sige, at jeg synes simpelt hen ikke, at det er rigtigt, hvad hr. Peter Skaarup siger. Tyrkiet bliver altså ikke medlem af EU, fordi Tyrkiet får en startdato på forhandlingerne. Tyrkiet får en startdato for forhandlingerne, og så vil der være et langt forhandlingsforløb, hvor en række ting skal ændre sig, hvor en række ting skal forbedres.

Det, vi siger, er, at der skal være nogle forudsætninger for, at man kan få en startdato, og forudsætningerne for, at man kan få en startdato skal selvfølgelig ikke være de samme som forudsætningerne for at blive medlemmer; så var der jo ikke nogen grund til at give en startdato, så kunne man jo bare optage dem som medlemmer.

Vi anerkender, at der skal være en periode, hvor der er nogle ting, der skal ændres, men der skal være nogle forudsætninger, der er opfyldt, før man får en startdato, og det er, at staten er

demokratisk, at der ikke er politiske fanger, at der ikke er statssanktioneret tortur osv. osv.

Der bliver jeg nødt til sige til hr. Peter Skaarup, at jeg synes, at Dansk Folkepartis linje er en støtte til generalerne og fundamentalisterne i Tyrkiet, for hvis det her forslag bliver vedtaget, hvad vil der så ske? Så vil fundamentalisterne i morgen i Ankaras og Istanbuls og Izmirs gader sammen med generalerne gå rundt og fortælle: Der er ingen grund til at fortsætte med de demokratiske reformer, for vi får alligevel ikke engang en startdato, hvor vi kan begynde at diskutere et medlemskab.

Så jeg synes, det ville være et meget, meget uklogt skridt at støtte Dansk Folkepartis forslag.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

I diskussionen om, hvad der gavner generalerne og ikke gavner generalerne, synes jeg, at Enhedslisten burde lægge mere vægt på, hvad der vil komme, hvis det er sådan, at den tyrkiske befolkning ikke stemmer på de politikere, som militæret gerne vil have.

Kl. 18.20

Her tænker jeg på det skrøbelige demokrati, som Tyrkiet rent faktisk er, og der synes jeg, at Enhedslisten burde overveje, når man stiller som forudsætning, at det er et demokratisk land, man skal optage i EU, at man er sikker på, at det demokrati, som man roligt kan sige er gryende eller spirende i Tyrkiet, kan holde ved.

Der tror jeg, at hr. Søren Søndergaard er nødt til at være enig med Dansk Folkeparti og vores ordfører her i dag, nemlig mig selv, i, at man skal være meget opmærksom på, at hvis militæret ikke får, hvad det vil have i Tyrkiet, så er der tradition for, at så tager det over. Derfor er Tyrkiet altså et meget skrøbeligt demokrati, og det bliver meget svært at opfylde de mål, som Enhedslisten har.

Så jeg stiller mig meget skeptisk over for, at man kan nå dem inden udgangen af 2004.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg kan fuldstændig bekræfte, at Tyrkiet er et meget skrøbeligt demokrati. Jeg tror oven i købet, at jeg i min ordførertale gik videre og sagde, at Tyrkiet ikke er noget demokrati i dag. Jeg kan fuldstændig bekræfte, at det bliver meget svært for Tyrkiet at nå de mål inden udgangen af 2004. Det kan jeg fuldstændig bekræfte. Og hvad så?

Skulle vi generelt i forhold til lande, som har svære problemer med at blive demokratiske, stille begrænsninger op for, hvor hurtigt de kan gå frem? Det synes jeg ville være meget uklogt. Jeg synes, vi skal bruge al vores energi til at opfordre Tyrkiet, når nu de gerne vil være medlem af EU – jeg tror ikke, det er klogt for Tyrkiet at blive medlem af EU, det er en helt anden snak – på at sige til dem, at de skal bruge den tid til, at de kan komme i en position, hvor de kan begynde forhandlingerne, dvs. opfylde de og de og de krav: løslade Leyla Zana, få retsfulgt nogle af dem, der begår tortur, få militæret ud af politik, stoppe med at lukke aviser. Alle de ting skal de bruge lejligheden til, og så kan vi jo gøre status til november.

Derfor vil jeg da foreslå, at vi med det samme beslutter, at vi tager en diskussion omkring 1. november, hvor vi så gør status, og så kan vi jo der konstatere, om betingelserne er opfyldt. Men at gøre det nu er jo det samme altså som at gå generalernes og fundamentalisternes ærinde.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Ja tak. Så er det næste ordfører, og det er fru Tove Videbæk.

Tove Videbæk (KD):

Kristendemokraterne støtter forslaget om, at vi ikke skal give Tyrkiet en startdato for forhandlinger om Tyrkiets eventuelle optagelse i EU. Spørgsmålet om Tyrkiets optagelse i EU er naturligt nok et emne, der optager mange, ikke kun i Tyrkiet, men i lige så høj grad i EU. Det er et kompliceret spørgsmål, som handler om lige dele politik, følelser, religion og kultur.

Med mellemrum har debatten været rejst siden 1987, hvor Tyrkiet første gang søgte om optagelse i EF. Landet måtte dengang nøjes med en samarbejdsaftale om handel m.m., som dog senere udvidedes med en toldunion.

Tyrkerne er naturligt nok utålmodige efter at komme ind i EU. I 1999 fik Tyrkiet status som kandidatland, og denne status gav naturligvis drivkraft til, at Tyrkiet kunne begynde de nødvendige politiske og økonomiske reformer, inden et medlemskab kan komme på tale. Tyrkiet blev som kandidatland også indbudt til at deltage i arbejdet i EU-konventet på lige fod med de gamle EU-lande og de 12 øvrige kandidatlande.

Med valget i 2002, hvor det moderate islamske parti, AK, vandt en overbevisende sejr, øgedes presset på EU for reelle forhandlinger om medlemskab, idet AK bebudede diverse refor-

mer, som skulle overbevise EU om, at Tyrkiet nu arbejdede seriøst på at opfylde kriterierne for medlemskab.

Så samtidig mærker vi et pres fra USA, hvor regeringens måske frygter, at EU kaster Tyrkiet i armen på de ustabile regimer i Mellemøsten, hvis EU siger nej til at optage landet. Presset er altså stort for at tage en afgørelse, alligevel mener jeg, at vi i EU bør besinde os.

Siden det tyrkiske valg i 2002 er der i Tyrkiet vedtaget en række reformer på så vel det økonomiske område som på menneskerettighedsområdet, som peger i den rigtige retning, og ved Det Europæiske Råds møde medio december 2003 fik Tyrkiet et tilsagn om, at forhandlingerne om optagelse vil kunne påbegyndes, hvis Tyrkiet opfylder Københavnskriterierne, dvs. kravene om demokrati, menneskerettigheder, markedsøkonomi, effektiv administration m.v. Beslutningen om påbegyndelse af forhandlingerne skulle så træffes på det europæiske topmøde i slutningen af 2004.

KL 18.25

Udsigten til et tyrkisk EU-medlemskab giver dog anledning til megen debat. Ledende politikere i Tyskland så vel som i Frankrig har udtrykt skepsis over for det tyrkiske medlemskab. Også i Danmark er der stor uenighed, og jeg mener, det er med god grund, at vi ikke sådan lige kan blive enige om spørgsmålet. Derfor mener vi også hos Kristendemokraterne, at vi stadig skal tage den med ro.

På trods af reformerne i Tyrkiet er landet fortsat langt fra at opfylde kriterierne. Dertil kommer spørgsmålet om EU's og Europas geografiske grænser og EU's politiske udvikling. Vil EU være i stand til at håndtere de stærke politiske modsætninger, der uvægerlig vil følge i kølvandet på det tyrkiske medlemskab? Tyrkiets befolkningsudvikling og størrelse vil desuden medføre, at landet inden for få år bliver det største medlem af EU. Er EU mon parat til det?

For nogle giver det kulturelle aspekt også anledning til endnu mere bekymring. EU's samarbejde og de europæiske demokratier er baseret på de kristne værdier, selv om der for nærværende ikke er fuld politisk opbakning til at skrive det ind i en traktattekst. Godt nok er der i Tyrkiet en klar adskillelse mellem stat og religion, men den kan meget vel vise sig at være ustabil, idet kræfter i landet arbejder på at svække den adskillelse, og EU vil ikke kunne rumme et erklæret islamsk statsstyre.

Kristendemokraternes holdning er, at EU så vidt muligt bør styrken rammerne om frihandelsaftaler, toldsamarbejde, miljø-, freds- og stabilitetssamarbejde med landene i EU's periferi. Det gælder Nordafrika, det østligste Østeuropa samt delvis europæiske lande som Rusland og altså også Tyrkiet. Disse lande skal tilbydes samme vilkår som f.eks. Norge og Schweiz, der er med i det såkaldte EØS-samarbejde med EU.

Hvis de igangværende reformer i Tyrkiet ad åre fører til fuldstændig opfyldelse af Københavnskriterierne, så vil Kristendemokraterne naturligvis ikke på forhånd udelukke anbefaling af Tyrkiets medlemskab af EU. Tyrkiets eventuelle medlemskab er et følsomt emne, og derfor skal vi i EU og i Danmark tænke os rigtig, rigtig godt om i den her sag.

Kristendemokraterne kan støtte Dansk Folkepartis beslutningsforslag nr. B.175.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne hr. Peter Skaarup.

Peter Skaarup (DF):

Allerførst tak til fru Tove Videbæk og Kristendemokraterne for støtten til forslaget. De øvrige ordførere kan jeg ikke takke for det samme, men kun takke dem for en interessant debat, som også er aktuel, fordi vi står over for vigtige beslutninger både i EU og i Danmark med hensyn til vores holdning til de her ting.

Som det nok er fremgået af debatten, er Dansk Folkepartis grundlæggende holdning, at EU ikke skal optage Tyrkiet, men vores holdning er også, at vi er nødt til foreløbig at træffe afgørelse på den mere korte sigt. Der synes vi, at man i det mindste fra Folketingets side og for et flertals side kunne lytte til de mange borgere i Danmark og Europa, der er meget bekymrede over den udvikling, der går i retning af, at Tyrkiet måske allerede her i 2004 får en vurderingsdato af EU-topmødet i december måned. Vi havde håbet, at der kunne komme det ud af debatten, at f.eks. Socialdemokraterne ville lytte til partiets tidligere statsminister og spidskandidat til europaparlamentsvalget, der meget klart har sagt, at det ikke er hans ønske, at der skal gives nogen vurderingsdato i 2004. Partiets ordfører er for mig at se helt ude af trit med de holdninger, der præger socialdemokratiske vælgere, men det må være op til partiet selv at vurdere de ting. Jeg kan bare sige, at sådan er det for alle andre end den ordfører og de få personer inden for

Socialdemokraterne, som har den opfattelse, at Tyrkiet godt kan tænkes at få en vurderingsdato her i år.

Der er som sagt delte meninger i denne her sag. Der er nogle der mener, at Tyrkiet kan optages i EU om nogle få år. Der er nogle der mener, at Tyrkiet skal have tilsagn om en startdato for forhandlingerne eller endog en optagelsesdato. De meninger mener jeg bygger på luftkasteller.

Det er helt klart, at Tyrkiet adskiller sig så afgørende fra Europa, at det vil blive en ulykke både for Europa og Tyrkiet, at Tyrkiet blev optaget i EU. Modstanden mod at optage Tyrkiet er nu så stærk, når vi kigger os rundt i Europa, at også det danske Folketing er nødt til at være opmærksom på, hvad der sker rundt omkring.

Kl. 18.30

I Frankrig har den tidligere premierminister Laurent Fabius sagt, at EU vil gå helt i stå, hvis Tyrkiet kommer med. I Østrig, Holland, Ungarn, Tjekkiet og en række andre lande har socialdemokratiske politikere tilsvarende meldt ud om direkte modstand mod at optage Tyrkiet i EU eller i hvert fald om stor skepsis over for en forhandlingsdato for Tyrkiet i år.

Hvem tror egentlig her i Folketinget på, at Tyrkiet vil være i stand til om få år at overholde f.eks. arbejdsmarkedsregler, miljølovgivning i EU? Hvem tror på, at Tyrkiet vil overholde menneskerettighederne, også hvis der opstår politiske konflikter og spændinger i landet? Hvem tror på det? Hvem vil tro på, at Tyrkiet kan finde en holdbar løsning, der giver stabilitet og fremgang i alle dele af Tyrkiet, også i Kurdistan? Måske er det muligt om 25 år eller om 50 år, men flere og flere overalt i Europa siger: Lad os vælge det sikre. Lad os lave samarbejdsaftaler med Tyrkiet, så længe det er til fordel både for Europa og for Tyrkiet. Flere og flere siger, at der er rigeligt med problemer at tage stilling til i det udvidede EU med 25 medlemslande. Vi skal ikke lægge så tunge byrder på EU, at det hele bryder sammen.

Jeg vil gerne spørge ordførerne for Socialdemokraterne, for Venstre, for De Konservative: Hvorfor er det kun Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne, der her i Folketinget tør sige de her ting ligeud? Socialdemokratiske vælgere, Venstres vælgere og konservative vælgere er i et stort omfang enige med Dansk Folkeparti i den her sag.

Gallupinstituttet har for Ugebrevet A4 her i marts-april måned lavet en undersøgelse, der viser noget om holdningen til Tyrkiets optagelse i

EU, og ifølge Gallup er 54 pct. af de socialdemokratiske og også 54 pct. af Venstres vælgere imod at optage Tyrkiet i EU inden for en overskuelig årrække.

Blandt de konservative vælgere er det 56 pct., der er imod. Også i SF og Enhedslisten er der et flertal på 55 pct., der siger nej til denne mulige optagelse. Ja, selv i Det Radikale Venstre er der et lille flertal, der siger nej. Blandt alle vælgere er der ifølge Gallup et meget klart flertal på 53 pct., der siger nej til Tyrkiets optagelse inden for en overskuelig årrække, mens 38 pct. siger ja.

Hvorfor melder regeringen ikke klart ud i en sag som den her, når sagerne står, som de gør? Er regeringen ikke enig med hr. Poul Nyrup Rasmussen, der i Politiken i marts måned sagde:

En ting er at blive kandidatland, den beslutning vedstår jeg fuldt og helt, et andet spørgsmål er, hvornår vi skal i gang med de reelle optagelsesforhandlinger. Jeg mener ikke, at Tyrkiet er klar.

I Dansk Folkeparti mener vi, at befolkningen har krav på en klar stillingtagen. Jeg vil derfor på mit partis vegne opfordre alle Folketingets partier til at samles om det beslutningsforslag, vi har fremsat:

Det er vel en kendsgerning, at virkelig mange socialdemokrater, også socialdemokratiske folketingsmedlemmer, er enige i hr. Poul Nyrup Rasmussens udtalelser, og jeg er overbevist om, at der også langt ind i regeringen er politisk opbakning til Dansk Folkepartis forslag. Hvorfor bliver det så ikke mødt med opbakning i Folketinget i stedet for afvisning? Det kan vi undre os over.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg vil altså godt bede om et klart svar fra Dansk Folkeparti: Hvornår skal Tyrkiet så ind? Det, hr. Peter Skaarup jo har sagt adskillige gange under debatten i dag, er, at vi ikke skal have en dato i år. Men så sent som her i den sidste tale talte hr. Peter Skaarup om, at det måske er muligt om 25-50 år. Så det, jeg altså hører, er en klar udtalelse om, at Dansk Folkeparti sådan set også ser, at Tyrkiet kan blive medlem, bare ikke i år. Det kan være, hr. Skaarup vil uddybe synspunktet.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Vi har prøvet fra Dansk Folkepartis side med de søde lokketoner, også over for fru Charlotte An-

tonsen, og det er ud fra det meget realistiske grundlag, vi nu har, nemlig at man i december måned efter al sandsynlighed skal diskutere, om man skal give en startdato eller en vurderingsdato for nogle forhandlinger om Tyrkiets optagelse. Der er det, vi siger, at det vel ikke er for meget forlangt, at Folketinget kan tage stilling til det spørgsmål.

Så glemmer vi spørgsmålet, om Tyrkiet overhovedet på noget tidspunkt skal være medlem. Det er der delte meninger om, men jeg håbede, troede, at der vel dårligt kunne være uenighed om, at man ikke i år med den situation, der er omkring politiske fanger i Tyrkiet, med den situation, der er omkring enorm stor korrupsion i Tyrkiet, manglende demokrati osv., skulle have nogen start- eller vurderingsdato. Det kan jeg så forstå der er, for det er kun Kristendemokraterne her i Folketinget, der støtter forslaget, selv om det nærmest er en nøjagtig afskrift af det, den tidligere statsminister, der stod bag 1999-holdningen til Tyrkiet, har sagt.

Kl. 18.35

Jeg er derfor meget forundret over, at det kun er Kristendemokraterne, der kan støtte sådan et forslag. Det burde fru Charlotte Antonsen også kunne støtte, selv om vi er uenige om, hvorvidt Tyrkiet nogen sinde kan blive optaget.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg tror altså ikke, at hr. Peter Skaarup har lyttet ordentligt efter, hvad der er blevet sagt i dag. Der er jo ikke nogen i regeringen, der har sagt, at vi kan fastsætte en dato i dag, og hvis hr. Peter Skaarup har ret i alle de her krænkelser og overtrædelser af menneskerettighederne, så er der jo ikke nogen i regeringen, eller i hvert fald ikke i Venstre og heller ikke hos udenrigsministeren og De Konservative, der siger, at Tyrkiet skal være medlem. Hr. Peter Skaarup udtaler sig hele tiden mod bedre vidende.

Det er ikke mere end 5 minutter siden, at hr. Peter Skaarup her fra Folketingets talerstol sagde, at det måske er muligt, at Tyrkiet kan blive medlem om 25 til 50 år. Hvad er kravet fra Dansk Folkeparti? Kan Tyrkiet blive medlem, eller er det bare noget, der sådan bliver sagt, fordi vi skal lokkes i en fælde, eller fordi hr. Skaarup har læst noget fra Gallup, som jeg kunne forstå? Hvad er Dansk Folkepartis politik? Kan Tyrkiet nogen sinde blive medlem i Dansk Folkepartis optik?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Vi har meget svært ved at forestille os, at Tyrkiet nogen sinde bliver medlem af EU.

Det spørgsmål, jeg stillede mig selv og egentlig besvarede med et nej, var: Hvem tror på, at Tyrkiet vil kunne overholde miljøregler, arbejdsmarkedsregler, meget af det, man diskuterer inden for EU? Hvem tror på det? Det er der ikke ret mange der tror på at det kan, hverken nu, om 25 eller om 50 år. Måske kan Tyrkiet det på det tidspunkt, men det behøver ikke betyde, at det skal være medlem af EU.

Dermed er svaret på fru Charlotte Antonsens spørgsmål: Dansk Folkeparti ønsker ikke Tyrkiet som medlem af EU, men vi ønsker, at man har gode samarbejdsaftaler, som kan være med til at opfylde det formål, som også nogle andre har været inden på under debatten, nemlig at vi holder Tyrkiet fra de fundamentalistiske kredse i Mellemøsten og Asien, hvor der er fundamentalistiske kredse, der på forskellig vis gerne vil hive Tyrkiet i den dumme eller dårlige retning set med vores øjne.

Det skal vi undgå, men dermed behøver vi jo ikke love, at Tyrkiet skal være medlem af EU, og jeg tror, det er der, forskellen er, for fru Charlotte Antonsen vil åbenbart gerne have, at Tyrkiet bliver medlem af EU. Det ønsker Dansk Folkeparti ikke.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Hvis vi skulle stemme om, hvorvidt optagelsesforhandlingerne med Tyrkiet skulle starte i dag, så ville Enhedslisten stemme imod. Hvordan vi vil stemme til november, afgør vi til november. Hvordan vi vil stemme i 2005, afgør vi i 2005. Hvordan vi vil stemme i 2010, afgør vi i 2010. Hele den konstruktion, at Dansk Folkeparti altså forlanger, at vi skal stemme om noget, der ligger et halvt år ude i fremtiden, er jo absurd. Det afgør vi selvfølgelig til den tid. Men det er jo klart, at hvis vi skulle stemme i dag på baggrund af den viden, der er i dag, så ville vi stemme imod.

Jeg ved godt, at valgkampen foregår nu. Det er Dansk Folkepartis problem, og derfor skal det selvfølgelig afgøres nu.

Man kan være bange for mange ting. Altså nogle er bange for marsmænd, andre er bange for nullermænd, og nu gør Dansk Folkeparti det til en stor ting, at folk skal være bange for, at Tyrkiet får en optagelsesdato. Derfor synes jeg, hr. Peter Skaarup skal svare på to spørgsmål:

Får Tyrkiet nogen fordel ud af at få en optagelsesdato? Er der nogen dansk arbejder, der kommer til at afgive noget som helst, fordi Tyrkiet får en optagelsesdato?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det er egentlig sjovt nok med Enhedslisten. Normalt synes jeg, det er meget nemt at finde ud af, hvad Enhedslisten mener om forskellige sager, og Enhedslistens optræden i Folketinget, hvor de er meget flittige, er egentlig ret befriende. Men lige nøjagtig i den her sag synes jeg, det er meget, meget radikalt svingende, svævende, hvad det er Enhedslisten vil og kan.

Det skulle vel ikke være umuligt for hr. Søren Søndergaard at se på, hvordan forholdene, hvordan tilstandene i Tyrkiet er lige nu, og finde ud af, at korrupsionen er tårnhøj, arbejdsløsheden er tårnhøj, almindelige menneskerettigheder og lov og ret overholdes ikke, sådan som hr. Søren Søndergaard gerne vil at Tyrkiet skal, og demokratiet er skrøbeligt. Der er vel ikke nogen af de ting, der tyder på, at Tyrkiet kan blive medlem af EU inden for en overskuelig årrække.

KL 18.40

Jeg tror, at Enhedslistens vælgere, formentlig også mange medlemmer, synes det er problematisk, hvis man på nogen måde giver en startdato her i år, for det signal, man dermed vil sende til Tyrkiet, er: Det er o.k., det I gør, det er o.k., at korrupsionen er tårnhøj, det er o.k., at arbejdsløsheden er tårnhøj, det er o.k., at I ikke overholder almindelig lov og ret over for jeres egen befolkning.

Derfor er det, at jeg synes, det er relevant, også når vi står foran en europaparlamentsvalgkamp, at vi får klar besked om, hvad det er, partierne vil, og Enhedslisten vil ikke rigtig noget.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det er fuldstændig klart, hvad Enhedslisten vil. Hvis Tyrkiet ikke overholder elementære menneskerettigheder, får de ikke nogen dato med Enhedslistens støtte. Det får de ikke, hvis det skulle afgøres i dag, og det får de heller ikke, hvis det skal afgøres i november, medmindre der er sket nogle ændringer, medmindre Leyla Zana er blevet løsladt, medmindre de er hold op med at lukke aviser, medmindre de har slået ned over for torturen osv. Det er et fuldstændig klart synspunkt.

Jeg bemærkede, at hr. Peter Skaarup ikke ville svare på de to enkle spørgsmål, jeg stillede. Det første var: Hvad får Tyrkiet ud af at få en optagelsesdato, penge, et eller andet? Det andet spørgsmål var: Skal en ganske almindelig dansk arbejder afgive noget, penge, rettigheder, noget som helst, for at Tyrkiet får en optagelsesdato?

Hr. Peter Skaarup sagde, at folk er bange, men bange for hvad? De kommer ikke til at afgive noget. Eller har jeg taget fejl?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Selvfølgeligt vil det, at man giver Tyrkiet en start- eller vurderingsdato, være et signal om, at Tyrkiet inden for en eller anden årrække kan forventes at blive medlem af EU.

Hr. Søren Søndergaard ved lige så godt som andre i Folketinget, at det at blive medlem af EU faktisk betyder rimelig meget. Det betyder også meget for danske lønmodtagere, at der lige pludselig er mange mennesker, ja, måske et af de allerstørste lande befolkningsmæssigt i EU, hvis Tyrkiet bliver optaget, som kan bevæge sig frit og konkurrere med lønmodtagere her i Danmark om det arbejde, som er udbudt. Det betyder selvfølgelig en hel masse.

Derfor er man nødt til at tage debatten nu og ikke om et halvt år eller 2 år eller 3 år, hvor det er for sent. Jeg tror, at Enhedslisten godt ved fra det politiske arbejde, at det er ikke nok at tage debatten, når man står med pistolen for panden og får at vide, at man skal stemme om Tyrkiets medlemskab af EU eller om deres vurderingsdato. Det er løbende hen ad vejen, at vi er nødt til at tage debatten.

Borgerne forventer nogle signaler fra os her på Christiansborg. Man kan ikke bare sige, at det har vi ikke nogen holdning til; det må vi se om et halvt år. Borgerne forventer nogle holdninger, og jeg havde egentlig troet, at Enhedslisten var klar med nogle holdninger.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det drejer sig om de byrder, som hr. Peter Skaarup mener Tyrkiet vil pålægge resten af EU-landene. Han taler meget om byrder, som bliver lagt på EU, og at man ikke kan forestille sig, at Tyrkiet kan opfylde EU's miljøkrav, at Tyrkiet ikke kan opfylde kravene til arbejdsmarkedets funktion osv. osv. Ikke desto mindre lukker Dansk Folkeparti i deres forslag op for, at f.eks. både Rusland, Hviderusland eller Ukraine kan

blive medlemmer, for de er klart defineret som europæiske lande.

Jeg vil gerne spørge, om det ikke også vil repræsentere en kraftig byrde for EU? Kan vi forventes, at når Rusland, Hviderusland eller Ukraine søger om optagelse i EU, vil Dansk Folkeparti sige: Yes, det er lige os; dem vil vi gerne have med?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Nej, det kan man ikke. Når fru Elisabeth Arnold siger, at vi åbner for, at de kan blive medlemslande, er det rigtigt, at vi her taler om europæiske lande, som man i princippet måske engang kunne optage. Men der er vel ikke nogen, der seriøst mener, at Rusland og Ukraine vil være klar til at kunne blive optaget?

Der er vel det afgørende problem ved Rusland og Ukraine, i øvrigt også med mange andre lande, at levestandarden, altså niveauet for befolkningens levevilkår, er så utrolig lav, at de lynhurtigt vil blive en ekstrem stor konkurrent i forhold til at modtage overførsler, dels økonomiske via strukturfonde, dels via tilskud til landene som sådan.

Det er i øvrigt det samme, vi ser med de nye EU-lande. Man kan diskutere visdommen i, at de skal modtage store overførsler, men det skal de nu engang. Men deres niveau er at sammenligne med det russiske og med det ukrainske, og derfor er vi på ingen måde interesseret i, at Rusland og Ukraine bliver optaget.

Kl. 18.45

Jeg synes, at Det Radikale Venstre burde indtage en mere realistisk holdning til de her ting og lytte til Det Radikale Venstres vælgere, som er utrygge ved, at Det Radikale Venstre åbenbart stadig væk holder en meget stor ladeport åben for, at Tyrkiet kan blive medlem og kan få en dato for vurdering allerede i år.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Nu er det mig, der spørger hr. Peter Skaarup og ikke omvendt.

Jeg vil fastholde det, der er blevet givet af løfter til alle europæiske lande både i 1993 og i 1999 om, at hvis man opfylder Københavnskriterierne, har man også mulighed for at søge om optagelse i EU. Det synes vi er en linje, som skal holdes.

Jeg kan forstå på hr. Peter Skaarup, at det altså ikke blot er et spørgsmål om, at man er et

stort land, men også er et fattigt land. Hvis man er et fattigt land, kan man ikke blive medlem af EU. Det synes jeg lyder lidt mærkeligt, når man tænker på, at hr. Peter Skaarups parti ellers brytter sig meget af at gøre meget for de svage og tale for solidaritet, i hvert fald når det er inden for Danmarks grænser.

Skal det forstås sådan, at fattige lande ikke har nogen mulighed for at blive optaget i EU? Vi må så også vinke farvel til f.eks. Rumænien og Bulgarien, som i øjeblikket er langt inde i optagelsesforhandlingerne.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Optagelse skal også vurderes ud fra, hvordan reglerne er inden for EU. Som det er i dag, er der regler om, at man i høj grad vil gavne fattige egne af EU-landene. De fattige egne vil lynhurtigt ikke længere være et yderområde i Danmark eller måske et yderområde i Portugal eller Spanien. Det vil hurtigt blive de nye øst- og central-europæiske lande, og bliver Tyrkiet medlem, vil det i ekstrem grad være landlige dele af Tyrkiet, som vil være modtagere af den bistand, der skal gives af danske skatteydere.

Det kan godt være, at fru Elisabeth Arnold ikke er så optaget af det, men jeg tror, der er mange danske skatteydere, der er optaget af, at de penge, der betales ind til EU's kasse, ikke skal gå til fattige bjergbønder i Tyrkiet, men i hvert fald skal gå til, at man også forbedrer mulighederne for Danmark inden for EU.

Derfor er det meget vigtigt, at fru Elisabeth Arnold også har lidt nationale briller på, når vi diskuterer de her ting, i stedet for altid kun at have de internationale brikker på. Jeg tror, der er en forventning om, at vi ser på, hvordan Danmarks position vil være, når det gælder sociale ydelser og overførsler, hvis Tyrkiet måtte blive optaget i EU.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Først må jeg sige til hr. Peter Skaarup, at jeg overhovedet ikke kan genkende det billede, som hr. Peter Skaarup tegner af Socialdemokraterne. Jeg synes mere, at det virker, som om hr. Peter Skaarup er ved at føre en europaparlamentsvalgkamp med signaler end en saglig diskussion.

Så skal jeg bare høre, om hr. Peter Skaarup kan bekræfte, at Socialdemokratiet ikke har be-

sluttet, at Tyrkiet skal være medlem af EU, og at Socialdemokratiet ikke har besluttet, at man skal starte optagelsesforhandlinger med Tyrkiet om et EU-medlemskab.

Tværtimod er det, vi taler om, at vi har aftalt – det gjorde vi under det danske EU-formandskab i december 2002 – at Kommissionen skal komme med en rapport, der vurderer, om Tyrkiet har gjort fremskridt i forhold til at leve op til Københavnskriterierne om demokrati og menneskerettigheder. Man vil derefter tage stilling til, om man eventuelt skal give en dato for start af optagelsesforhandlinger med Tyrkiet.

Jeg vil bare have hr. Peter Skaarup til at bekræfte det her, for hr. Peter Skaarup tegner et billede af, at der er en masse partier i Folketinget, der sådan set har besluttet sig for, at Tyrkiet skal være medlem af EU, men det er jo ikke tilfældet.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Man kan da vist roligt sige, at med den beslutning, som fremkom i 1999, da hr. Poul Nyrup Rasmussen var statsminister, sendte man det signal ud, at Tyrkiet på et eller andet tidspunkt skulle være medlem af EU. Det tror jeg roligt at man kan sige.

Derfor virker det meget underligt, at den tidligere statsminister i denne her valgkamp, som man måske godt kan sige, at vi er i gang med, siger, at Tyrkiet ikke kan blive medlem af EU. Han mener i hvert fald ikke, at Tyrkiet inden for overskuelig tid kan blive medlem af EU. Samtidig siger han, at vi ikke skal give Tyrkiet en vurderings- eller startdato i 2004.

Det virker som to modsattede effekter, og det, vi så har prøvet at trænge til bunds i, er, hvad Socialdemokraterne egentlig mener. Her må jeg tage hr. Jeppe Kofods udtalelser i Folketingssalen i dag som en tilrettevisning af den tidligere statsminister, for hr. Jeppe Kofod har ikke villet sige det samme som den tidligere statsminister, nemlig at Tyrkiet ikke skal have nogen optagelsesdato eller vurderingsdato eller startdato her i 2004. Tværtimod har hr. Jeppe Kofod brugt hele sin taletid på at tale om, at Tyrkiet skal kunne blive medlem af EU på et tidspunkt.

Der er altså en afgrundsdyb strid her hos Socialdemokraterne, som jeg synes man skulle tage at få løst.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Man kan som sædvanlig ikke være enig i hr. Peter Skaarups udlægning af teksten. Ingen i Socialdemokratiet har besluttet, at Tyrkiet skal være medlem af EU; ingen i Socialdemokratiet har besluttet, at der skal startes optagelsesforhandlinger med Tyrkiet. Den beslutning tages først til efteråret, og det kan jeg ikke forstå at hr. Peter Skaarup ikke kan se. Det er jo det, der er lagt op til; det er det, der er en aftale om.

Nu skal jeg spørge hr. Peter Skaarup om noget meget, meget vigtigt. Det er sådan, at EU har lavet en aftale med Tyrkiet om, at de får en vurdering, som Kommissionen står for, og at den rapport kommer til oktober. Mener hr. Peter Skaarup ikke, det er vigtigt, at EU står ved sine aftaler, at det er vigtigt over for omverdenen, at man overholder de aftaler, man har med Tyrkiet eller med et hvilket som helst andet land, som man i tidernes morgen har accepteret som kandidatland?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det, vi kan konstatere, er, at Socialdemokraternes EU-spidskandidat, tidligere statsminister Poul Nyrup Rasmussen, siger: Vi kan ikke acceptere en vurderings- eller startdato i 2004 for Tyrkiets mulige medlemskab af EU. Det er det, der bliver sagt fra spidskandidatens side. Der bliver sagt noget andet i Folketingssalen i dag, nemlig at man ikke har taget stilling, og at vi må se, hvordan tingene udvikler sig.

Det, vi har ønsket med vores forslag, er sådan set bare at få Socialdemokraterne i Folketinget til at bekræfte det, som Socialdemokraterne må formodes at mene i Europa-Parlamentet, i hvert fald efter valget hvis den tidligere statsminister bliver valgt.

Det er ikke lykkedes. Der er altså en forskel, der er faktisk en afgrundsdyb forskel, sådan må det føles for dem, der følger en debat som den her, mellem den tidligere statsminister og socialdemokratisk optræden i Folketingssalen. Det synes jeg bare er ærgerligt, for så er det jo falsk varebetegnelse for den politik, man fører, og sådan burde det ikke være.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Udenrigsministeren (Per Stig Møller) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om fortsat dansk bidrag til en multinational sikringsstyrke i Irak. (Beslutningsforslag nr. B 213).

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 184:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af et sagkyndigt udvalg, der skal belyse mulighederne for en delvis liberalisering af markedet for sportsspil.

Af Anders Samuelsen (RV) og Marianne Jelved (RV).

(FremSAT 14/4 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Skatteministeren (Svend Erik Hovmand):

Folketingsmedlemmerne hr. Anders Samuelsen og fru Marianne Jelved foreslår at nedsætte et udvalg, der skal undersøge mulighederne for at liberalisere markedet for sportsspil.

Jeg må altså indledningsvis gøre opmærksom på, at forslaget tidligere er blevet fremført af hr. Anders Samuelsen, senest i et samråd i Folketingets Skatteudvalg i forlængelse af EF-Domstolens afgørelse af den såkaldte Gambellidom, hvor jeg kommenterede forslaget.